

Sovietų ir Rumunijos Armijos Eina Vengrijon

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

Darbuokimės už
Roosevelto-Trumano
Išrinkimą

Skaitykite Gambiaus
Lietavos Rašytojų
Straipsnius "Vilnyje"

VOLUME XXV, NO. 210.

TREČIADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 6, 1944.

KAINA TRYS CENTAL.

KASDIENA—

Atsiliepė
George Norris
Dunijos
Rockfordiečiai

Veikiausia atsimenat, kaip vokiečių komandos spoksmanas generolas Dittmar perėję savaitę siūlė Aliantams taiką. Amerikoj jau atsiliepė Frederick Libby, pacifistų šulės, kalbės varde Nacionalio Komiteto Karui Prašalinti. Jis perša švelnią taiką. Jis ir jo sėbrai nenori, kad hitlerizmas būtų parantus su šaknimis.

Tokių kaip Libby yra nemažai. Hearsto šūnapienį jau senai rašė, kad reikia taikytis su "familijentais," atseit su hitleriminkais.

Šalin tie pacifistai ir Hitlerio gizeliai!

Mirus eks-senatoriui George Norris, Amerikos demokratija neteko stambios asmenybės, tikro liaudies tribunolo. Jis nusilekė ekonominiams reikalavimams.

Kilęs iš biedny tėvų, jis visą savo gyvenimą gynė mažaturčius. Jis buvo su Rooseveltu, nuo pat Naujosios Dalybos laikų. Formaliai nepriklausys demokratams, jis buvo demokratijos čempionas.

Man nekartų teko būti Omaha, Nebraska. Vietos lietuviai jį labai gerbė.

Dunojans vandeny juostą Raudonoji Armija kontroliuoja per 290 mylių. Iš Odosos, de kokios pertraukos, anūcija, karas pabūkliai ir maistas gali pasiekti naują fronto liniją.

Tai milžiniškos reikėms faktorius.

Vieną Philadelphijos gatvėkarį operuoja nejas. Operavo per visą savaitę ir viskas buvo tvarka.

Ir kaip tik dėl jo ir dar sešių negrų Philadelphijos kulkinkai ir jiems panašūs rasistai sukėlė tą begėdišką streiką transporto sistemoje.

Daug tu būvusį streikininkų, veikiausia, samratijai, kad paklausė hitlerinų propagandistų.

Smagu buvo dalyvauti Rockfordo draugų piknike, kurį jie surengė "Vilnies" naudai. Dienraščiu bus daug naudos. Draugų P. Misevicius su savo lauksperkiu daug prisidėjo prie pikniko pasekimungumo.

Ačiu draugėms ir draugams, kurie taip šauniai darjavosi piknike.

Hitleris, matyt, dar rengiasi prie paskutinio pasipardymo pačioj Vokietijoje. Gal prie Siegfriedo linijos, gal prie Reno upės.

Niekas juo neišgelbės nuo Waterloo—nei Rytuose, nei Vakaruose.

Raudonoji Armija, veikiausia, tuoj grįs ant Rytprūsijų ir Tavšavos.

Apjauk "Draugo" fanatikai jaunija, kad Tarybų Lietuvoj teroras. Meluoja paskūdininkai. Lietuvoj nei kiek nedėsis "teroras" negu Francūzijoje, kur ima už pakarpas išdavikus ir trauks juos atsakomybėn.

Amerikiečiai Perėję Nacių Rubežių

SSSR ARMIJA EINA LINK PRŪSIJOS

Smarkiai Bombardavo Gelžkelio Punktus Kretingoj; Ofensyvas Prie Varšavos

MASKVA, rugs. 5.—Sovietų armijos sturmavo priešio pozicijas tarpkalnėj kaip vartus į Vengriją ir užėmė miestą Brasov, svarbų punktą ant kelio į Vengriją per Alpų kalnus. Jie skubė į Mures upės slėnį, kuris vėlyvą vakarą ir Vengrijon. Siekiamasi iki Sabiu, kito svarbaus miesto Transylvanijoje.

Vokiečių radijas skelbia, jog Sovietų kariuomenė perėjo upę Narev ir mojai apsiuti Varšavą ir užimti. Dalis kariuomenės taipgi pasukus link Prūsijos.

Brasovo užimimas leidžia Sovietų armijai kontroliuoti labai svarbų kelią per Alpų kalnus, kuriuomai lengva įeiti Vengrijon ir paskui Austrijon.

Sovietų daviniai sako, kad SSSR orlaiviai smarkiai bombardavo gelžkelio stočių ir kitus punktus Kretingos srityje tarp Klaipėdos ir Kretingos.

Po bombardavimo kilo gaisrai, du ypatingai dideli. Bombarduojant vieną punktą prie Kretingos kilo didelė eksplozija.

Viena Sovietų armija taipgi priėjo prie Bulgarijos sienos.

Pavartos Prieš Argentina Ekonomines Sankcijas

WASHINGTONAS, rugs. 5.—Diplomatiniai rateliai čionai mano, kad mūsų vyriausybė panaudos prieš Argentinos valdžią kokius ekonomiškus žygius, kaip sankcijas.

Šio mėnesio 30 baigiasi prekybinė sutartis su Argentina, tai bus galima tai padaryti.

Nuskandino Nacių Laivą

LONDONAS.—Sovietų bombierai atakavo ir nuskandino Baltijos jūroj vokiečių transporto laivą 6,000 tonų dydžio, plaukusį iš Suomijos.

Ir Francūzijoje, ir Belgijoje Lietuvoj tokių išdavikų mažai.

Kiek atsimename, "Draugas" ir "Naujienos" niekad nepasmerkė lietuviškų kvilsingų. Nebent kartą ar du, dėl sviesto akty, tarė švelnų papokos žodį.

Francūzai demokratiai reikalauja, kad Paryžiaus kardinolas Suhard ir vyskupas Beausart būtų atstatyti. Francūzų valdžia to reikalaujanti iš pojezius.

Pasirodo, kad tie jagamasčiai kooperavo su vokiečiais. Paryžiaus katedroj jie leisdavo laikyti vokiečių pamaldas.

Veikiausia, popiežius bandys juos užtarti. Tu labiau jis sukels priekį save francūzūs.

Reikia nepamiršti, kad popiežius buvo geras Petaino kamarietas. L. Prūsėka.

Rumunija Nutraukia Ryšius su Vengrija

LONDONAS, rugs. 5.—Berlyno radijas skelbia, jog Rumunijos vyriausybė pagaliau nutraukus ryšius su Vengrija, kuri vis dar laikosi kaip Hitlerio satelitas.

Vengrijos premieras Geza Lakatos aštuon dieną apeliavo į vengrus sektį pėdomis Suomijos, kuri narsiai laikosi, bet Suomija jau nutraukė ryšius su naciais.

Sovietų Technikai Studijuos Amerikos Metodus

WASHINGTONAS, rugšėjo 5.—Sovietų valdžia siūlanti Amerikos fabrikantams gerą atlyginimą už leidimą Sovietų technikams ilgą laiką pastudijuoti Amerikos darbo metodus įmonėse, stebėti darbą ir darbo namo didinimo būdus.

Daugelis fabrikantų svarsto pasiūlymus.

Japonai Neteko Dar 30 Laivų ir 107 Orlaivų

Bombarduota Bonin ir Volcano Salos į Pietus Nuo Japonijos

PEARL HARBOR, rugs. 5.—Per penkis pastaras dienas įvyko susirėmimų su japonais keliose vietose, Pacifike. Tie susirėmimai atstiejo Japonijai dar 30 laivų ir apie 107 orlaivų.

Šeši Francūzai Fašistai Nubausti Mirčia

GRENOBLE, rugs. 5.—Čionai prasidėjo byla 450 fašistų, nacių bendradarbių. Pirmaieji šeši jau pasmerkti mirčiai ir busmė įvykdyti. Jie sušaudyti.

Teisiamieji dalyvavę kankinimais francūzų patriotai; jie taipgi kaltinami už išdavystę.

LONDONAS.—Berlyno radijas skelbia apie Hitlerio pasiūlymus su Japonijos ambasadorium karu reikalais.

SOVIETAI PASKELBĖ BULGARIJAI KARĄ: NEPRIIMA "NEUTRALUMO"

LONDONAS, rugs. 5.—Maskvos radijas skelbia, jog Sovietų užsienio ministerija paskelbus, jog nutraukiamas ryšiai su Bulgarija ir paskelbta jai karas.

Bulgarija jau buvo kare su Britanija ir Amerika, bet Sovietams karą ji nebuvo paskelbus.

Sovietų valdžia ir spauda ragino naują Bulgarijos valdžią padaryti taip, kaip padarė Rumunija, bet premieras Muraviovas paskelbė tik "neutralumą,"

o karan prieš nacius neina. Tą "neutralumą" Sovietai skaito naciams pagelba, davimu jiems progos slėptis Bulgarijoj.

Štas žinių agentija skelbia Sovietų paraginimą Bulgarijai, kad jau atėjo laikas galutinai kovos ir Bulgarija negali pasilikti neutrali.

Bulgarijai tešiant seną politiką naciams bendradarbiavimo, pagaliau Sovietai paskelbė jai karą.

Vokiečių Frontas Griuva Italijoje

GENEVA, rugs. 5.—Vokiečių frontas šiaurinėj Italijoje, sakoma, ima griūti. Jame pasireiškė daug silpnųjų. Vokiečių armija pradėjus evakuaciją. Daugybė trokų ir kitų vežimų gabenama karu reikmenis ir armijos dalinius linkni Brenner Pasą.

Amerikos armija užėmė Pisano ir kelis kitus svarbius miestus.

Hitleris Perdaug Nuliudęs, Negalės Kalbėti

MADRIDAS, rugs. 5.—Skelbiama Hitlerio prakalba nepasakyta. Jisai esąs perdaug nuliudęs ir nusiminges, tai negalėjo kalbėti. Hitlerio netik plaukai, bet ir ūsukai pražlė iš didelio rūpesčio.

Sako, Hitleris buvo pasirengęs kalbėti apie Vokietijos laimėjimą ir grąsinti Aliantams nauju teroru, bet taip kalbėti dabar būtų farsas.

Suomijos Taikos Misija Vykstanti į Maskvą

Suomijos taikos misija vyksta Maskvą, skelbia Berlyno radijas. Suomijos karas su SSSR nutrauktas. Sovietų kariuomenė įsakyta sulaukyti šaudamas ir kiti karu veiksmai Suomijos fronte.

Suomijos Taikos Misija Vykstanti į Maskvą

LONDONAS, rugs. 5.—Suomijos taikos misija vyksta Maskvą, skelbia Berlyno radijas. Suomijos karas su SSSR nutrauktas. Sovietų kariuomenė įsakyta sulaukyti šaudamas ir kiti karu veiksmai Suomijos fronte.

Manoma, kad misijos vadovybėje bus Suomijos naujasis premieras Hackzell ir užsienio ministris Enckell.

Stockholmas praneša, jog Švedijos valdžia sutikus parūpinti Suomijai maisto.

Suomii daviniai sako, kad naciai bėga iš šiaurinės Suomijos į Norvegiją, bet ten juos smarkiai puola Norvegijos partizanai.

Londone esama davinijų, kad Sovietų parašutistai nusileidę Norvegijoje ir ten su pagelba vietos partizanų puldinėja vokiečių armiją, besitraukiančią iš Suomijos.

Atakuojama vokiečių pakraščių sargybos punktai šiaurinėj Norvegijoje.

Berlyne Areštuota 1,800 Žmonių; Neklusnus Valdžiai

LONDONAS, rugs. 5.—Daugelis berlyniečių nepaisą valdžios reguliacijų ir bandė išvengti mobilizacijos. Net 1,800 tokių vyrų suimta ir kalėjimam padėta.

Pranešimas iš Berlyno šveicarijos spaudai sako, kad ir kitose miestuose eina areštai neklausnių nacių valdžiai.

100,000 VOKIEČIŲ PRISPIRTA PAMARY

Apvalo Pietinę Francūziją; Reikalauja Kardinalą Nesdintis iš Francūzijos

SVEICARLIJOS PASIENIS, rugs. 5.—Pranešimai pasiekę čia sako, kad Aliantai užėmė miestus Aachen ir Saarbrucken Vokietijoje.

Pirmiaus praneša, kad Aliantai pasiekė Strasburgą, prie Reno, bet naujų davinijų nėra, neigi patvirtinta to miesto, kaip ir pastaryjų dviejų, užėmimas.

(Strasbourgas yra Francūzijos miestas Vokietijos pasieny.)

LONDONAS, rugs. 5.—Amerikos kariuomenė, sakoma, jau eina per Vokietijos rubežius Rhine upės slėniu. Manoma, jie pasiekė Siegfried tvirtovių linijas, o gal jau ir įėjo į jas.

Belgijoje Aliantai eina sprėdami išsivinnitą Antverpas, pats svarbiausias portas. Svarbu, kad portas užimtas nesugriautas. Naciai išbėgo nespėdami sugriauti.

Apie 100,000 vokiečių armijos prispirti prie marių dvejoje vietose. Jiems paštraukti bus labai sunku.

Aliantai taipgi įeina į Luxembourg kunigikštiją. Tos šalies valdžia ištrėmimo sveikina Luxembourg laisvintojus.

Rymo pranešimai sako, kad Amerikos Septintoji Armija eina smarkiai pirmyn ir baigia išvalyti nacius iš viso Soane slėnio pietinėj Francūzijoje.

Užimtas svarbus miestas Lyon ir einama prie Macon.

Nuo Aliantų išėdimo čionai jau suimta nelaisvėn 65,000 vokiečių armijos.

Paryžiaus pranešimai sako, kad Gen. De Gaulle reikalauja išvartys iš Francūzijos vyskųpą Beausart ir kardinolą Suhard, Paryžiaus archiepyškų, kurie bendradarbiauja su naciais.

Francūzijos katalikų dvasiškieji jau pasidalinus į dvi sroves griežti anti-fašistai ir nacių patalkūnai.

700 Vokiečių Internuoti Šveicarijoje

BERNE, rugs. 5.—Apie 700 vokiečių karių, bėgdami nuo Aliantų Francūzijoje, perėjo Šveicarijos sieną ir tapo internuoti, nes Šveicarija yra neutrali šalis. Vokiečiai noriai pasidavė internavimui.

Britanija Jau Paskyrė Belgijai Ambasadorių

LONDONAS.—Karalius Jurgis paskyrė Belgijai naują ambasadorių, paskelbus Belgijos sostinė Brusselė išsivinnitą. Belgijai ambasadorium paskirtas Sir Hugh Montgomery Knatchbull-Hugessen, buvęs ambasadorium Turkiujoj.

ALIAINTAI BOMBARDAVO TRIS MIESTUS, TAIPGI DAUG PRIEŠO LAIVŲ

LONDONAS, rugs. 5.—Britanijos laivyno orlaiviniai atakavo Vokietijos laivyną šiaurės vandens ir sužalojo netik didžiausią Vokietijos karą laivą Tirpitz, bet ir 16 kitų laivų. Atakos čia vėsta kelias dienas.

Apie 1,750 Amerikos orlaivų bombardavo tris didžiuosius nacių centrus—Karlsruhe, Ludwigshafen, taipgi Budapeštą, Vengrijoj.

Vengrijos sostinė ir jos apie-

"VILNIS"

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is licensed as Lithuanian Press, by the Workers Publishing Association, Inc.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.
PHONE, VICTORY 7325-7326

George Norris

Nebraska ir visa šalis neteko nuosirdaus demokratijos draugo asmenyje mirusio George Norris'o. Beveik per 40 metų jisai buvo atstovu būto ir senato nariu.

Neuklysimė pasakę, kad George Norris savo pažūromis buvo labai artimas vice-prezidentui Henry Wallace. Jis nuosirdžiai stoji už paprastus eilinius Amerikos žmones.

1942 metais republikonų mairina Nebraska valstijoje pasiekė pastot kelią G. Norris'ui į Jungtinių Valstijų senatą. Jis pasitraukė iš sukurio plataus veikimo, bet laikas nuo laiko mes visuomet išsirdavam jo įtakinga balsą.

George Norris paėjo iš labai biednų fermerių Ohio valstijoje. Savo jaunose dienose jis matė ne tik vargo, bet patyrė kas yra ir badas.

Tas garbingas valstybės vyras visą laiką buvo griežtas ir nuoseklus priešas hitlerizmo ir Japonijos militarizmo.

Neteko Žado

Pereitą nedėdienį Hitleris turėjo prabilti į savo vokiečių ir uždegti juos nauja sintetiška energija.

Francūzija nebe jo. Didysis mūšys už Francūziją taip kaip baigtas. Belgija, iš esmės, nebe jo — naciai strimagalviais nesdinasi iš Belgijos.

Rumunija atsuko savo ginklą prieš Vokietiją. Raudonoji Armija ir rumunų armija kovoja Vengriją. Vengrijai ilgai neatsilaikys.

Kaip šiandien Suomijos delegacija išvyksta Maskvoje išlauskyti kokios jai bus padiktuotos taikos sąlygos.

Atsimenat, kaip šio karo pradžioje Hitlerio gauja raiumojo, jog maniakų valdomam Reichui ir visai "naujamajam santvarkai" užtikrinta tūkstantis metų riebiausio gyvenimo.

Su šiais metais pasibaigs ta "tūkstantčio metų" era!

Hitlerinė gauja dar tebeprasina demokratijas savo naujais pragariškais ginkratijas savo naujais pragariškais ginet nuodingais gaisais, jeigu jie išsirdys juos vartoti.

Nemanykit, kad Talkininkai neturi savo slaptų ginklų. Jų atsirais, jei tik reikės.

Hitleris neišgąsdino Anglijos savo robotais. Jo arsenale nėra jokių ginklų, kurie sulaikytų triumfuojančią demokratiją.

Hitlerininkų kelias veda tiesiai prie karvųjų.

Varijotai

Illinois gubernatorius Green taip tiesmukai ir pareiškė: "Mes galutinai turime sunaikinti komunizmą, kurio sudaro didžiausią pavojų iš visų pavojų."

Tą pareiškimą jisai padarė Springfield, Ill., šios valstijos Amerikos Legiono suvažiavime. Po tuo pareiškimu Hitleris pasirašytų "visom keturium."

Ar ponas gubernatorius nusitarė paskelbti kryžiaus karą Sovietų Sąjungai, kurios socialistinę sistemą jis vadina komunizmu? Ne, prie to dar nepriėjo.

Komunizmą ponas Green mato Roosevelt Naujojojo Dalyboje, komunizmą jis mato Sidney Hillmano vadovaujamam Politinio Veikimo Komitetė; komunizmą jis mato net tame, kad Chicagos mēras Kelly ir Jersey City demokratų bosas Hague "pateko komunistų nelaisvėn."

Taip bet poną Greeną interpretuoja jo keliauvedžiai iš McCormicko "Tribune."

"Tribune" auklėtinis Donald Day per Berlyno radiją trūbiąja, kad Stalinas ir komunistai prarys visą Europą, o čia, Amerikoje, McCormick, Green, Brooks ir kompanija sienom laipioja, šūkaudami, kad Rooseveltas pražūdyt Ameriką komunizme!

Niekas negali sugalvoti piktesnės demagogijos. Tą ką vakar "Tribune" rašė savo editoriale, priedama varijotiskas perspektyvas apie raudonąjį tvaną, Donald Day žodis žodinė gali pakartoti iš Berlyno radijo bangomis.

Hitleris ir Goebbelsas uždės savo OK. Tai matot ant kokios platformos užkėlė reakininkų senedronas Tamošij Dewey!

Apie Ispaniją

"Laisvė" rašo: "Stomis diemonis iš Maskvos radiofono buvo transliuojama kalba, taikoma Ispanijos liaudžiai.

Visiems jiems bus Ispanijos durys atdaros, iki Ispanijoje viespataus fašizmas. "Jeigu Didžioji Britanija ir Jungtinės Valstijos oficialiai nusistatytų link Ispanijos, kaip Tarybų Sąjunga, tai, netenka abejoti, neužilgo Ispanijoje užviešpatautų demokratija ir toji šalis, kurioje šiandien demokratinis žodis gniauziamas, stovėtų demokratinį pasaulio kraštų šeimoje.

"O tai būtų didelis pagalba greitesniam sumušimui visos fašistinės Azies. Argentinos fašizmas tuomet irgi prarastų savo stiprybę."

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo vajuus jau prasidėjo. Atsiminkit, kad šis vajuus yra jubiliejinis, nes sueina 15 metų nuo LDS įsikūrimo. Visi LDS patriotai privalo rūpintis gauti naujų narių.

Dvyniai Vagiu

SENOVĖS KRYŽIUOČIAI IR ŠIŲ DIENŲ BARBARAI HITLERININKAI

Prof. Povilas Pakarklis.

1. MIESTAI — VOKIEČIŲ LIZDAI.

Kryžiuočių Ordinas, braudamasis XIII-tame šimtmetyje į vakarinių lietuvių labai tirštai gyvenamas sritis, daug lietuvių išūdė ir išvaikė iš savo gyvenamųjų vietovių.

Miestams būdavo suteikiamos savivaldos, ir jie tvarkėsi Magdeburgo arba Liubeko miestų teisėmis.

Kryžiuočių miestai turėjo savo vietinę valdžią ir savo teismą. Kaip vietinės valdžios nariai, taip ir teisėjai paprastai būdavo renkami iš pačių miesto gyventojų tarp.

Miestų gyventojai buvo skirstomi į tikruosius miestelėnus, turinčius miestieškas teises bei nuolatinę gyvenamąją vietą su savo namu ir kiemu mieste, ir į paprastus gyventojus, kurie tam tikro verslo reikalais mieste apsigyvendavo kaip nuomininkai.

2. Vieniki Teismai Lietuviams, Kitioki Vokiečiams. Miestų teismai buvo skirti miestelėnams vokiečiams. Lietuviški krašto gyventojai, kryžiuočių vadinami prūsais, už veiksmus, padarytus miestieško teismo rajono ribose, buvo paprastai teisiama ne miesto teismų, bet Ordino pareigūnų komitury ar vyskupo pareigūnų fogtų.

Stai viejame dokumente iš 1336 m., kuriame yra nusakomos įvairios teisės, Ordino suteikiamos Vėluvos miesto senitūni Gotfridui Hudirtmargui, tarp kita ko nustatoma, kad teisminės pajamos, gaunamos iš vokiečių būlininkų, turi būti paskirstomos šitaip: vienas trečdalis Ordino broliams, antras trečdalis—senitūni ir trečiasis—miestui.

Lietuviški gyventojai už baudžiamuosius veiksmus, padarytus miesto rajone, buvo teisiama Ordino ar vyskupo valdininkų, todėl, kad krašto valdovas—kryžiuočių Ordinas—žiūrėjo į lietuviškus krašto gyventojus, kaip į beteisį savo grobį, kuri jis galėjo plėšti tiek, kiek tik pajėgė, nes teismai tada duodavo didelės pajamas.

1286 metų užrašymo do-

kumente, kuriuo Karaliaučiaus miestui suteikiama kulmiškoji teisė, nustatoma, kad žemiai (Karaliaučiaus apylinkės lietuviški žemaičiai) ir prūsai neatiduodami miesto jurisdikcijai, o paliekami Ordino jurisdikcijoje, tačiau jei jie padarys nusikaltimą prieš miestelėną ar šiaip prieš vokiečių, tai ir jie bus teisiami miesto teismo.

Principas taikyti vienus įstatymus pavergtiems lietuviams, o kitus pavergėdams vokiečiams kelių šimtmečių bėgy buvo vykdomas ne tik kryžiuočių miestuose, bet ir jų valstybės kaimuose. Šis principas su nepaprastu žiaurumu šiandien praktikuojamas hitlerininkų.

3. Kryžiuočių Valstybės Miestai Tik Vokiečiams.

Kryžiuočių miestai tapo karinės atramos punktais, juose buvo krašto valdymo įstaigos, juose buvo prekyvietės. Tik vokiečiai tegalėjo būti valdininkais bei tarnautojais bet kokiose įstaigose.

Kryžiuočių Ordinas buvo siaura uždara kastinė organizacija, kurios nariai buvo parenkami užsieny iš žymiausių Vokietijos šeimų.

Tik vokiečiai turėjo teisę verstis prekyba, amatais. Lietuviški gyventojai neturėjo teisės net tarnauti pas amatininkus, pas įvairius prekybininkus.

Vokiečiai Scheutz savo Prūsijos kronikoje paduoda kryžiuočių įstatyminių nuostatų šitokio turinio: "Taigi joks prūsas jokioje jų srityje, mieste, pilyje ir kaime neturi būti prileistas prie jokios jų tarnybos, taip pat prie prekiavimo smulkiaja prekyba nei prie smulkiių laikymo, bet jie visi turi būti priilaukomi laukų apdirbimui ir gyvulininkystei."

Panašaus turinio kryžiuočių įstatyminius nuostatas yra paskelbtas Haitknocho žinomojo knygoje "Senoji ir Naujoji Prūsija." (Altes u. Neues Preussen). Tu nuostatų turinys šitoks: "Mes nutariame ir įsakome, kad miestuose ir priemiesčiuose, vokieškuose kaimuose ir dvaruose, smuklėse ir alaus pardavinėjime krikėtynų dalvyviams joks prūsas neturi būti pastatytas į pareigystę (administracinę vietą) ir neturi pardavinėti alaus nei moteris nei vyras, bet jie turi neįdirbtus palikimus, neįdirbtas hufas išvalyti ir apgyvendinti ir neįdirbtus laukus įdirbti."

Minėti du įstatyminiai nuostatai, drausdami lietuviams verstis prekyba bei amatais, nurodo, kad lietuviški gyventojai turi būti priilaukomi tiek žemdirbystei ir gyvulininkystei. Būdinga dar čia yra tai, kad antrasis iš čia paminėtų įstatyminių nuostatų pabrėžia, jog litu-

Detroito Kolumna

Detroit, Mich. — Detroit News įdėjo straipsnį amerikiečių korespondento Lenkijoj, James Aldridge, apie nacijų baisų terorą Majdanek koncentracijos kempėje, prie Lublino.

Lublinas nesena išlaisvintas Raudonosios Armijos. Šale jo rasta milžiniški kapai. Ir dabar mieste atsiududavo lavonais.

Aldridge rašo, jog korespondentai turėjo progos matyti bausius vaizdus. Apie 5,000 lavonų pakrūmėse ir grioviuose. Daug kitų jau apkastą ar sudegintą.

Viso per Majdanek kempę perėjo 5,000,000 žmonių. Daugiau 2,000,000 čia ir palikilo, bet jau lavonais.

Niekada visoje žmonijos istorijoje nebuvo tokio bausiaus žmonių žudymo, tokios piktadarystės, kaip čia nacių atliktą.

Čia įtaisyta nuodingais gasais žmonių žudymas, dideli kakaliai, kuriuose degino žmones. Čia taipgi buvo bausios kankinimo įtaisai įtaisyta, kad išgavus iš žmonių sekretus partizanų veikimo, taipgi prisipažinimas.

Skaitant apie tai net sunku patikėti, kad mūsų dienose būtų tokio barbarizmo, bet Majdanek kempė jų ne viena tokia.

Tai pavyzdžiai nacių kultūros, kurią taip įsimylėję

musių tautininkai, klerikalai ir socialfašistai.

Ir pās mus yra tokių, kurie gerbė nacius, kada Hitlerio armija įsiveržė Lietuvon, kurie gyrė nacių kultūrą ir džiaugė, kad lietuviai bus kultūrinami

Lubline palikta vaisiai tos "kultūros." Milionai žmonių atsimins tai ilgai kaip nuožmiausią barbarizmą akčią, didžiausią kriminalystę visoje istorijoje.

Kada į Michiganą buvo atvykęs Antanas Smetona autininkai skelbė sudėję laug pinigų jo politikos vedimui (o tai fašizmo skelbimui.) Tuli detroitiečiai gerai pasižymėjo bent pažadais.

Dabar Lietuva baigiama išlaisvinti. Mes jau sudėjom daugiau tūkstančio dolerių. Visa eilė detroitiečių aukujo po šimtinę pirkimų Lietuvos žmonėms draubūžį.

Kur ir ką tam svarbiam reikalauji veikti tautininkai ir klerikalai?

Socialistai "sutirpo" kada Kemešienė išvažiavo į Los Angeles. Socialistų kuopą, kaip tulį sakė, Kemešienė vežiojasi savo krepšy.

Lietuvos žmonėms gelbėti jie neaukoja, kas kita gelbėti parazitams, ramstyti grūvusį smetoninį režimą.

viai turi išdirbinti ne bet kokius žemės sklypus, bet nedirbtus laukus bei šiaip palikimus. Iš čia tenka daryti išvadą, jog išdirbti geri laukai turi būti atiduodami vokiečiams, o lietuviai turi kurtis raistuose ir krūmokšniuose.

Lietuviški gyventojai ne tik negalėjo įsigyti miestelėno teisių, ne tik negalėjo verstis prekyba bei amatais, bet jie negalėjo tarnauti pas miestelėnus vokiečius, lietuviškiems gyventojams iš viso buvo draudžiama gyventi miestuose.

Net 1491 metais, kada Ordino viešpatavimas ėjo į galą, ir kada Ordinas įvairių aplinkybių buvo verčiamas atsisakyti nuo tam tikrų priemonių prieš lietuviškuosius krašto gyventojus, dar buvo pakartotiniai nustatyta, kad ir toliau negali būti ne vienas prūsas priimtas į miestus, ir negali būti leista jiems išmokti amato.

Kryžiuočių miestai ilgą laiką buvo vienintelės vietos, kur buvo statomos bažnyčios, jų dvasininkai buvo taip nat vokiečiai, nemoką lietuvių kalbos, mies'ai būvo ir vienintelės prekyvietės, kur kaimiečiai galėjo parduoti žemės ūkio gaminius ir pirkti amatininkų gaminių.

Visa tai vertė lietuviškuosius gyventojus, kurie teturėjo teisę gyventi vien kaimuose, dažnai užvažiuoti į miestus, susidurti su žmonėmis, nemokančiais lietuvių kalbos, Tokiu būdu miestai virto prūsų lietuvių vokiečių lizdais. Jų pagalba ir buvo suvokietintos vakarinės Lietuvos žemės.

Čionai laikyta "America First" konvencija. Ši pirmiaus republikonų izoliacininkų organizacija pat pradžioje savo konvencijos parodė savo fašistinį charakterį. Ir diskusijos ir siūlytos rezolucijos daugiausia buvo anti-semitinės. Siflyta "deportuoti visus žydus," niekinta žydai, visi ateiviai, negrai ir katalikai.

Pažymėtina, kad platformos sudarymo komitete yra vardas ir senatorius Robert R. Reynolds. Šis senatorius parūpinęs literatūros liečiant "imigracijos problemas."

Šių fašistuojančių grupių lyderis yra G. K. L. Smith.

Su šia grupe veikia ir kunigas Coughlins, bet kaip tai jis šiuo tarpu nefiguruoja; gal katalikų dvasiškijos viršylos ji sudraudė, nes jis juos kompromituoja savo veikimu.

UAW unijos prezidentas R. J. Thomas sugryžo iš Francūzijos karo fronto. Jisai sako, kad kariai labiau stvoja už darbo unijas, negu manija. Net ir kurie stoji armijon neunijistais, dabar kalba už unijas.

Tų korespondentų pasakos, kad kareiviai kaltina unijas už visus streikus yra nesmonė. Kareiviai žino, kad CIO pasisakė prieš streikus, tik socialistinis ir trockistinis elementas, taipgi ir fašistai kursto streikus, kad tuo kenkti karo pastangoms.

Thomas taipgi stoji už darbo unijų vienybę tarp-tautine plotme.

Pas mus pažangūs lietuviai (Tąsa 5-tam puslapy)

LIUTENANT GENERAL BAKER

Lieutenant General Ira C. Baker, buvo mokytojas Oklahomo valstijoje, pradžioje Pirmo Pasaulinio Karo.

Standien Lt. Gen. Baker yra vadas Aliantų Viduržemio Oro Jėgų. 1927 m. jis buvo apdovanojtas "Distinguished Flying Cross" kada pasekmingai užbagė "geros valios" kelionę aplink Pietų Amerikos žemyną. "Pasizymėjimas sako, kad jis "atsizymėjo iniciatyvumu, gabumu ir sumanumu."

Bakero puikiausias nuveikimas įvyko dviems metams vėliau, kada su Generolu Spentz įsteigė rekordą laikydami "Question Mark" ore per virš 150 valandų. Tuo metu "Oak Leaf Cluster" buvo pridėtas prie jo medalio. Paskiau, jis buvo priverstas parašyti nusileisti kada jo lėktuvui atsitiko nelaimė ir jis automatiškai turto narū aviatorių "Caterpillar Klubu." Aviacarų, lakūnams parašyti nusileisti buvo nepaprastai dalyku.

Už kelių metų Baker dalyvavo pirmoje "blind" tarp-kontinentinėje kelionėje. Lakūnas turi varžyti tik instrumentus.

Apert šiuo dramatišku įvykiu, Baker buvo paprastas armijos lakūnas. Jis lavinosi būti lakūnu Austin ir Kelly Fields, Texas valstijoje. Po trumpo apsištoje kalifornijoj jis buvo išsiųstas į Filipinus. Tapo kapitonu, ir ekegutyvu karininku Department Air Office komandoje, Manila Air Depot. Sugrąžęs namon, jam paskirta vieta Mitchell Field, New York. Paskiau, su 34th Pursuit Squadron March Field, Kalifornijoj jis veikė su Army Corps Mail Operation. Nors neįspajykta aktyvus karininkas jis tėsė savo mokslą ir už trijų metų buvo office Chief of Air Corps Washington.

Jis visą laiką mokosi. Būdamas New Yorke jis studijavo kontraktų teises Columbia Universitete. Southern Californijos School of Journalism jis laimėjo pirmą dovana už geriausią rašinį. Pasiliosavęs iš armijos jis norėty leisti savo mažą laikraštėlį. Jo didvyriai yra Napoleonas ir Amerikos generolas Robert E. Lee. Apie juos viską skaito.

Baker yra artimas draugas Generolo Arnoldo, vadus visų Amerikos Armijos Oro Jėgų. Bendriai jie išleido tris aviacijos knygas. Trečia "the Army Flyer" vartojama mokyklose. Parašyta kada Baker ir Arnold buvo Alaskoj.

Baker gražios iškalbos, visomet mandagus. Ne aukšto ūgio ir gražios išvaizdos žmogus. Gimė prieš 54 met. Field Creek, Texas valstijoje. Polišio lakūno mėgsta kurtuoti, "golfa", "tennis" ir pan.

Sausio mėn., 1942 m., po mėnesio kare, Baker tapo Brigadier General ir komandavo mštu bombardierus Europoje. Su save vyras jis atkavo Rouen gelkėlo jarduus Frankujoj, lydimas britų kovos lėktuvais. Jis sakė: "Žmogus negali planuoti oro kovų, jeigu jis nekovojęs skraidymo mašinoje... Žymūs oro vadai nesučiūda savo vyrus į kovą. Juos veda."

Baker dirbo su Air Chief Marshal Sir Arthur Travers, kuris atsizymėjo vesdamas britų nakties bombardierus. Šie karininkai pažino vienas kitą dar Jung. Valstijose. Jis lavino savo vyrus tiesiog šiaudyti į tikslą—taikinį. Taip pasekmingai juos išlavino, kad buvo apdovanotas Silver Star, ketvirta aukščiausia militarine dekoracija.

Pavasari 1943 m. Baker pakirtas galva United States 8th Air Force Anglijoj. Net 90% garsios aštuntos aviacijos buvo išsiųsta į šiaurės Afrikos frontą. Bet Baker vėl pradėjo lavinti vyrus jų vietos užimti. Pabalgoje pirmų metų aštunta komanda dalyvavo net 82 misijose virš Europos, sunaikino 1,782

priešo lėktuvus, savo prarado 419.

Bakero pirmą kalbą Anglijoj buvo simpatinga ir labai kukili. "Dabar nekalbėsim," jis sakė. "Pirmiau kovosime. Tikime kada jus aplesime, džiaugsiės kad mes atėjome." Anglų atsakymas duotas rudenyje 1943 m. Karalius Juozas priėmė Generolą Baker 45 minučių audienčioje ir jį apdovanojo "Knight Commander of the Order of the British Empire."

Dabar Generolas Baker komanduoja Viduržemio Oro jėgas, tarpe naujų oro vietų kurias rusai mums įrengė Sovietų Sąjungoj ir bazių Italijoj. Mūsų bombardierai dabar apima Vengriją ir Balkanus. Pirmoje kelionėje Fifteenth Air Task Force, Baker irgi dalyvavo. Jo vyrų bombardavimas gelkelio centre Vengrijoj ir uostą Rumunijoj, kada skrido į SSSR. Gryždami jie bombardavo naują oro vietą Rumunijoj. Generolas Baker vis tiki, kad vadas turi vesti savo lakūnus. F. L. I. S.

Sustiprins "Pasiėpto Popieriaus" Rinkimą

War Production Board, atsiengdamas metodus, kuriais popierio rinkimas šią vėlyvą vasarą ir rudenį bus suintensyvinamas, praneša, kad Amerikos namai ir industrinės įstaigos turi pakankamai popierio užpildyti 8,000,000 tonų kvotą, kuri nustatyta 1944 metams. WPB Salvage Division tyrinėjimai parodo, kad 62% nereikalingo popierio lisis Amerikos industrinių įstaigų archyvuose ir sandėliuose. Likusieji 38% yra gyventojų butuose ir ūkiuose. WPB mano, kad daugiau atliekamo popierio yra sukrauta priemiesčių ir kaimų butuose, nei miesto rezidencijose.

Entuziastingiausi popierio rinkėjai iki šiol buvo mūsų vaikai. Tikimasi, kad kai rudenį atsidarys mokyklos, vaikai viršys visus paskiektus iki šiol laimėjimus. Nuo rugpjūčio 1 dienos atidaryta dviejų mėnesių laikotarpiai popieriaus rinkimo kampanija tarpe 11,500,000 mūsų berniukų skautų. Grupės, kurios pristatys vidutiniškai 1,000 svarų nuo berniuko, gaus iš WPB Pirmininko Donald M. Nelsono specialius pažymėjimus. Pavieniai asmenys, pristatę vidutiniškai apie 1,000 svarų ar daugiau, gaus ženklelius.

Mergaitės skautės irgi planuoja kampaniją, bet tik dar nėra nusistatę jos laiko. Kartotip pagyvintam popieriaus rinkimui. Nuo šių metų rugsėjo 3 dienos, pradedant per dvi savaites kiekvienas Amerikos Legiono Postas dalyvavo visuotiname "Honor-Roll" popierio rinkime.

Prekybos Departamento apžvalga rodo, kad tarp gyventojų yra pakankamai popieriaus "pasiėpta", kurio užtektų patenkinti visus reikalavimus. WPB praneša, kad pasiekimui 8,000,000 tonų tikslo, mėnesiniai surinkimai turėtų sudaryti vidutiniškai 667,000 svarų.

OWI.

Spaudžiam! Iš visų pusių naclai ir francūziškieji jų palaikiniai nežėdino nei po pasprukti. Jau ir Vichy apvalytas nuo naclų ir Lavalio-Petaino niekšų. Mūsųlose daugiausia pasižymi mūšikė Trečioji Armija, komandoje generolo Patton.

Svečias Įtartis Vagystėj Sužeistas Seržantas Henry Laban

Kenosha, Wis.—Rugpjūčio 27 d. Alex Brown iš So. Kenosha, užsikvietė svečių pas save paviešėti. Jo žmona pagaminusi skančius pietus laukė vyro ir svečių ateinant.

Kartu su juo atėjo Cleveland Dunaden ir jo žmona ir dar dvi poros.

A. Brown prie visų akių išsiėmęs iš kišenės \$570 ir padavęs žmonai, kad paslėptų likusius nuo bizonio pinigų.

Pastaroji nieko plikto nemanydama jėgus į miegamąjį kambarį ir padėjus prie kitų pinigų, kur buvę \$100 vaiky sutaupe ir \$112.50 karo bondais.

Bevalgant pietus, C. Dunaden atsiprašęs svečių ir pasitraukęs nuo stalo. Pažadėtojuoju sugrįžti. Tačiau praėjus tūlam laikui nuo jo išėjimo iš stulos, šeimininkė jėgusi į miegamąjį kambarį ir radusi lango sietuką (screen) išimta ir atdara langą palikta. Ji tuojau apžiūrėjusi, kad išnešta padėtinė pinigai ir vaikų sutaupe, viso \$670 pinigais, \$112.50 karo bondais ir dar jų vertingi dokumentai.

Pirmas įtarimas puolė ant C. Dunaden, kodėl jis negrįžta ir kur jis išvyko. Pranešta policijai apie įvykį. Pastaroji nuvažiavo su A. Brown į Waukegan, Ill., ir surado C. Dunaden gerokai prisigėrusį ir einant iš taverno į taverną.

Pinigių pas jį rasta arti ieškomos sumos, tačiau nerasta karo bondų ir kitų dokumentų. Dabar eina tyrinėjimas įvykio. Kaltinamasis turis 8 vaikus ir mėgstantis pabaliavoti. Nors kaltinamasis sakosi, kad jis nieko bendro neturįs su Brownų nelaimė, tačiau visi keliai veda prie jo. Iš šio įvykio daugelis turėtų pasimokinti, kad nereikia didelės pinigų sumos rodyti prie svetimų žmonių. Jei randasi namuose pinigų, juos reikia gerai paslėpti kuomet tikimasi sulaukti svečių. Atsiranda vienas žmogus iš būrio, kuris myli griebštauti, apvagia savininkus, o jei jo nepagauna, tai visam būriui darosi nesmagu.

Kenosha, Wis.—Šiomis dienomis gauta žinia, kad sužeistas Sgt. Henry E. Laban (Labanauskas) laike mūšių Francūzijoje.

Pranešime, kurį gavo jo tėvelis, sakoma, kad karys lengvai sužeistas.

Sgt. H. Laban jau du metai kaip tarnauja Dėdei Samui ir vieni metai kai yra užsienyje.

Jo brolis Sgt. Theodore Laban dalyvavo bombardavime Tokyjos ir yra apdovanotas aukščiausiu garbės kryžium. Jis dabar yra Anglijoje. Antrasis jo brolis 2nd Lt. Leo Laban šiuo laiku yra Kalifornijoj.

Visi trys, brojai narsūs kariai ir pasiryžusiai gina pasaulio demokratiją. Garbė tėvams, kad išauklejo tokius puikius didvyrius.

Linkiu geriausio pasisekimo jiems, ypač Sgt. Henry Laban pasekmingai ir greit su sveikėti ir nugalėjus pikty priešą gryžti tarp savųjų linksmam civiliam gyvenimui.

Kenoshietis.

A. Bernotienė Rašo iš Los Angeles

Veikli pažangaus judėjimo narė A. Bernotienė dar neseniai atlankė Chicagoje savo pažyastamus ir pietų Illinois savo sesutę ir kitas gimesnes. Dabar ji rašo, kad laiminga sugrįžti į Los Angeles. Sako, kad labai buvo maloni kelionė ir prisimėnt pluoštą įspūdžių. Tačiau kaslink gyvenimo kempelio, tai nesant mačiusi gražesnio kaip Kalifornijai.

J. S.

Aukštesnių Mokyklų Mokiniai Galės Mokintis ir Dirbti

Milwaukee, Wis.—Šviete mo skryiaus daviniai rodo, kad daugelis jaunuolių pameta mokyklas ir stoja į darbą. Tas pajusta visoje šalyje ir į tą klausimą rimtai kreipia atydą žymiausi šalies vyrų.

Vieni mano, kad tuo reikalu reikėtų praversti įstatymus, kuris verstų visus jaunuolius iki 18 metų gryžti į mokyklas. Tačiau karo metu, kuomet taip reikalinga darbininkų, turėtų būti kitaip patvarkyta.

Štai kokį planą paduoda Allis-Chalmers Mfg. Co. ir jį užgria Fred Ziegenhagen, pagelbininkas perdėtinio vaikinų technikos mokyklos. Kad bus padaryta popietinis darbo periodas nuo 4:20 val. po pietų iki 8:20 val. vakare, kur visi gabieji ir sveiki fiziniai mokiniai galės dirbti. Tačiau jie turės atnešti ir įrodyti mokslo pažyminius. Jei jie silpnai mokinsis, tada bus paleisti iš darbo.

Toks patvarkymas, sako F. Ziegenhagen, atneš naudą šaliai ir mokiniam. Jie galės užsidirbti pinigų dėl tolimesnio mokimosi.

Palauksime ir pamatysime kuom tas viskas užsiėbaigs, ar bus leista mokiniam dirbti ar ne.

Jaunuolis.

Alabamoj Daroma Pažanga Moterims Teisių

Birmingham, Ala., Gov. Chauncey Sparks perstatė į valstijos sekretorės vietą Miss Sybil Pove. Šis žingsnis perstatyti moterį į tokia žymia vietą Alabama valstijoje yra pirmas jos istorijoj.

Ateis laikas visur supras, kad moterys kaip ir vyrai gali atlikti darbus, nežiūrint kaip svarbūs jie būtų.

O. R.

Pigūs Apkaltinimas

Chicagoietis Mr. Geass gavo iš savo žmonos Mrs. Leroy C. Geass perskiras už parsinešimą perdaug jautienos mėsos. Savo kaltinime jis sako, kad jo žmona parsinešdavusi perdaug "steak" todėl, kad ji flirtuojanti su mėsos pardavėju ir pastarasis jai įdedas daugiau mėsos negu reikia.

Rep.

Karo bonus pirkę sustosime tik galutinai laimėję karą. Investuokite kiekvieną atliekamą dolerį į Karo Paskolos Bonus!

Darbininkai Pasisakė Už Sutrumpinimą Darbo Valandų

Oshkosh, Wis.—Užpereiūt savaitę čia ėjo 52-tra metinė konvencija Wisconsin valstijos Federation of Labor. Joje priimta rezolucija, už kurią balsavo 1,300 delegatų, kurioje reikalaujama, kad po karo būtų įvesta 30 valandų į savaitę, t. y., 6 val. darbo diena.

Kitas svarbus punktas šioje rezolucijoje, tai pasižadėjimas remti ir dirbti už išrinktą prezidento Roosevelto ketvirtam terminui. Į klausimą kodėl turėtume išrinkti Rooseveltą, toje rezolucijoje atsakoma:—Todel kad prezidentas Rooseveltas yra darbininkų drangas. Antra svarbi rezolucija priimta, tai kad stengtis, jog visi jaunuoliai, neturinti aštuoniolikos metų amžiaus, gryžty į mokyklas. Čia kalbama už dėjamą pastangų ne tik jaunuolius prikalbinti, bet ir sudaryti tokias są-

FRANK J. MADISON

CEVEKYKŲ KRAUTUVE
Parduodu naujus ir taisyseus
359 E. Federal St.
YOUNGSTOWN, OHIO

Dr. A. N. Berger—Dr. J. N. Simans

Optometristas
722 ST. CLAIR AVENUE.
Išėjimas iš E. 79th Street
CLEVELAND, O. TELEFONAS:
HENDERSON 6160

PAUL'S TAVERN

Gardus Alus, Stipri Arietka ir Saldūs Vynas. Žuvio kiekvieną penktadienį ir šouai penktadieniais ir šeštadieniais. Atidaras iki 2:30 rytą, sekmadieniais atidaras nuo 12 naktia.
6528 Superior Avenue
ROZĖ & POVILAS KUBILIAI, Savininkai

THE ADDISON FURNITURE & RADIO CO.

COMPLETE HOME FURNISHERS
Speciale kaina kiekviena mėnesį ir lengvais išmokėjimais
7210 St. Clair Ave. 15428 Waterloo Rd.
HENDERSON 3417 IVANHOE 5710

NIKODEMAS A. WILKELIS

Laisniuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALSAMUOTOJAS
6202-4 Superior Ave. HENDERSON 9292

KAI BŪSITE SCRANTON, PA.,

TAI UŽEIKITE PAS
P. Pėstiniką
BAR & GRILL
1027 West Greenwich Street
Kampas North Main Street
Tik blokas nuo lietuvių bažnyčios
prie 611 kelio, kuris eina
Telefonas: Scranton 3-9917
i New Yorką.

GORDON PUGH HABBERDASHERY

Vyras, Vaikas Druabiziai, Skrybelės, Kaklaraiščiai, Ceverykai ir kt. apėdalai už labai prieinamą kainą.
924 E. 79th St. (apacioj Liet. Darb. Svetainės)
A. GREENBERG, Sav.

NETEKOME MYLIMOS MOTINOS IR NAŠLAICIŲ GLOBĖJOS AGOTOS ŠILINĖS

Benid, Ill.—Staigi mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo rugpjūčio 14 d. Agotą Šilinę, po tėvais Urbanavičiūtę. Gamtoje yra nepaakeičiama tiesa, kas gimė, tas turi mirti. Tačiau vienai žmonės savo gyvenimo taku keliauja nei vieno nepastebimi, saumnystėj ir džiaugsme, kiti rūpestingume ir kitų atjautime.

Agota Šilinė buvo toji moteris, kuri gyveno daugiau dėl kitų, o ne dėl savęs. Tad jai mirus daugelis pasijuto, kad neteko motinos, globėjos ir augintojos.

A. Šilinės Vaikystės Dieniai. Prieš 60-tis metų atgal, Urbanavičių šeimoje gimė trečias kūdikis Agotos asmenyje. Jie gyveno Eglučių kaime, Pajavonio vals., Vilkaviškio apskr., Lietuvoje.

Po keturių metų mirė Agotos tėvelis. Jos motina liko našlė su trim vaikučiais. Gyvenimas nepavydėtinas. Vyresnysis brolis Vincas stengėsi motinai padėti auklėti mažesniuosiuos. Jis nuo pat mažų dienų mokėsi dalydės amato.

Biskp paaukęs Agota eina pas buožę tarnauti už piemenaitę. Našlaitė-mažytė, visų stumdoma, jokios paguodos nesulaukia iš kitų, apart pastumdėlės vardo. Senku būtų aprašyti Lietuvos našlaičių gyvenimą, o dar sunkiau suprasti tiems, kurie jais nebuvo.

Agota turėjo pirmoji kelias, paskutinė eiti gulti. Niekas nepaklausė ar pavargus, ar išalkus, tik viena tegirdėjo: „Eik ten, padaryk tą ir tą...“

Jai teko išstarnauti Lietuvoje pas buožes apie 8 metus. Gal ne kartą kiekvienas vargdiens pagalvoti, kodėl pasaulis toks neteisingas ir žiaurus, kodėl ji turėjo gimti ir augti tokiose kančiose!

Laimiausiaja jos Gyvenimo Valanda.

Vieną popietį Agotėlė gauna laišką iš Skotijos nuo savo vyresnės sesutės Tereševičienės, kad ji persiunčianti jai pinigų dėl kelionės į Skotiją. Kaip ji pati sakydavo, kad persikaita iš laiško nežinojusi ką daryti: vertki, juoktis ar tuojau bėgti kur, kad negirdėtų daugiau buožės rūstaus šauksmo.

Atvykta pas sesutę ir švogertį į Skotiją. Čia biskp atsikvėpė, gauna žmonišką darbą. Vėliau susipažysta su Juozu Šilu, kuris paeina iš Lietuvos iš to paties krašto, ir apsievda. Gyvenimas sekasi, rodos nauja saulė šviečia, baisu prisiminti apie Lietuvos gyvenimą.

Nauji Gyvenimo Sukrėtimai.

Vos trumpam laikui praėgūs po vestuvių, gauna laišką iš Lietuvos, kad jos vyresnysis brolis Vincas mirė ir paliko penkis našlaičius vaikučius. Vyresnėji

Morta buvo vos 7 metų. Naujas širdies skausmas ir sielvartas, nes jai buvo pilnai suprantamas našlaitės gyvenimas. Gailla brolio, bet nemažiau gailla našlaitėlių. Čia gimsta mintis pas ją, kaip padėti našlaičiams, kaip juos išvaduoti iš vergijos. Bet sunkus darbininko gyvenimas neleidžia greit įvykinti užsibrėžto tikslo.

Už kiek laiko Šilų šeimoje gimsta dukrelė, ir vėl naujas džiaugsmas. Tačiau neilgai šioms tenka džiaugtis naujagime. Praėjus keliems mėnesiams ji mirė. Ir vėl baisus smūgis.

Nusitarė Apleisti Skotiją, Kad Pamišrus Nelaimės.

Atvažiuoja į Ameriką, Glen Carbon, Ill. Nauji gyventojai, uždarbiai mažai, šeimyna didėja. Tačiau į vis rūpinasi, kaip atsitraukti brolio palikusias našlaičius.

Vėliau persikelia gyventi į Maryville, Ill. Čia biskp geriau sekasi gyvenimas. Augina jau penkis sūnus, tačiau nežūrint didelės šeimos, ji pasitaria su savo gyvenimo draugu Juozu Šilu ir pasiūnėja į Lietuvą savo broliuką dukteriai laivakortė.

Reiškia, jos pasiryžimas pradėta vykdyti. Ji pilnai suprato, kaip jausis jos brolio duklė-našlaitė gavus tokia žinia.

Jei leistina, tai turii prisipažinti, kad šių žodžių rašytoja buvo toji laimingoji mergaitė.

Gavau du laišku, viename laivakortė, kitame kvietimas, kad tuojau važiuočiau į Ameriką. Džiaugsmai nėra rybų, rodos ir saulutė pasidarė buožės šviesinė. Buožės rūtūs žodžiai, kurie šūrpulingai baimę visada teikė, dabar liko šlykštis ir negždinantis, susikaupė neryboms drąsos. Pasakiau, užteks jums mano krauju misti.

Atvykau į Ameriką ir ilgokai gyvenau pas velonę. Tikrai motiniškai jie patiko mane ir kaip tikrą vaiką ap rūpino. Niekadoms nemačiau rūstaus žvilgsnio ir negirdėjau pikto žodžio iš Šilų šeimos.

Vėliau jie persikėlė į Benid, Ill., ir čia visą laiką gyveno. Velonė išgyveno 34 metus. Čia reikta pažymėti, kad abudu Šilai buvo pažangūs žmonės, jie suprato kas yra darbo žmogaus priekas ir kas draugas. Kuomet užėjo streikių bangos, jie juos rėmė ir gelbėjo streikiečiams.

Begyvendami Benid, Ill., susilaukė dukrelės. Penki sūnūs ir viena duklė, graži šeima, viskas sekasi. Tačiau po metų laiku nurimsta vienturė dukrelė. Vėl baisus smūgis visai šeimai.

1911 metais nurimsta Ona Ramonienė, Maryville, Ill., palieka 3 mažos dukrelės. Vyriausioji 4 metų, jaunesnėji 6 dienų. Didesnę dukrelę pasiima auginti geros valios žmonė, o mažoji liko

auklėti tetai, toii paauklėjus 6 mėnesius, grąžina tėvui. Mergaitė visai silpnutė ir serganti.

Ramonas atvažiuoja pas Šilus ir prašo, kad jie priglaustų našlaitę. Matomai, jis suprato, kad tie žmonės yra tikri našlaičių draugai. Jis neapsiriko, Juozas ir Agota Šilai sutiko paimiti ir auklėti nors laikinai našlaitę. Nežūrint, kad jie turėjo 5 sūnus.

Agotėlės rūpestingumu mažytė našlaitė ėmė tvirtėti ir gražiai augo. Augintojai pamylo mergaitę ir pasiilko pas save ant visados. Gražiai ją užaugino ir išleido už vyro.

Prieš apie 15 metų mirė velonės vyras Juozas, o po 6 mėn. po vyro mirties, mirė jos vienas sūnus, sulaukęs virš 20 metų.

Kiek naujo širdies skausmo ir nusiminimo jai vėl teko pergyventi.

Žodis Apie Velonės A. Šilinės Laidotuves.

Pergyvenus žmogui tiek daug širdgėlų ir kančių, suprantama, kad sveikata lieka pakirsta, ir štai rugpjūčio 14 d. staiga miršta nuo staigaus paralyžiaus. Agota Šilinė buvo susilaukusį virš 60 metų.

Velonės laidotuvės pasiskirta rugpjūčio 20 d., kad galėtų atvažiuoti jos sūnus iš Kalifornijos.

Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių, į kapines važiavo net virš 50 automobilių. Gėlės puošė jos karstą, viso buvo 24 vainikai. Laidotuvėse dalyvavo velonės sūnus Edwardas su žmona iš Chicago ir Viktoras iš Kalifornijos. Vytautas, kuris tarnauja Dėdės Samo armijoje, negalėjo dalyvauti, ir Albinas, kuris gyveno Kalifornijoje, negalėjo dalyvauti.

Iš Chicago dalyvavo: M. Plečkaitienė, U. Kačinskienė, O. Braunienė ir V. Vilienė; iš St. Louis, Mo., O. ir J. Withe. Taip pat daugelis dalyvavo iš apieplinkusių miestelių gyventojų. Čia nebuvo skirtumo tautybių, rodos demonstracija. Prieš išlydėsiant į Tautiškas Kapines iš namų, 201 N. 7th st., prisirinko pilnutėlė stuba žmonių, o dar daugiau jų laukė gatvėje, kad galėjus atsiveikinti visų mylima Agotėlė.

Oras buvo palankus, karčiai saulė švietė taip aiškiai, rodos velonė atsiseisla už jos pergyventus vargus, o kartais pasilepsia už debėslių, tarsi sakydama: nebūs daugiau tos, kuri taip širdingai priglaudė našlaitės.

Ant kapinių turė atsiveikinti moni žodi jos draugė Juzė Guzevičienė, primindama velonės užstarnautą simpatiją žmonėse ir jos organizacinius darbus.

Velonė priklausė vietinėje LDS kuopoje ir joje veikė.

Nuolatiniai skaitė dienraštį „Vilni“ ir remdavo pažangų judėjimą.

Oregoniečiai D. S. Palinauskai Susilaukė Mylimo Svečio

Cpl. Stanley Karbanski
Oregon City, Ore.—Po dviejų metų kariškos tarnybos Cpl. Stanley Karbanski atlankė savo mylimą motinėlę D. Palinauskiene ir patėvį S. Palinauską, taip pat brolių James, Suprantama, kad visiems buvo smagu susitikti ir pasikalbėti su kariu, taip Stanley buvo smagu atlankyti savo mylimuosius ir paliešti tarpe jų.

Apart minėtų artimųjų, karys turėjo progos susitikti savo pusserėg Barborą Donalds, kuri atvyko pasišvečiuoti iš San Francisco, Calif., pas savo tetą D. Palinauskiene (Karbanskiene). Taip pat jam teko susitikti su daugeliu draugu bei pažystamų.

Vienas nesmagumas buvo visai šeimai ir kariui, tai kad negalėjo būti jų tarpe jų sūnus ir brolis Jonas Karbanski, kuris prieš metus laiko žuvo karo lauke, kovodamas dėl visos žmonijos laisvės.

Linkni geriausio pasisekimo Cpl. Stanley Karbanski kariškos pareigose ir laimėjus karą grįžti prie savųjų ir vėl tęsti malonų civilį gyvenimą.

KARO VALDININKŲ ATSISĀUKIMAS Į JAUNIMĄ MOKSLO REIKALE

Vadovaujantys Armijos, Laivyno ir Marinių Korpuso karininkai šiandieną karčiai ragina jaunimą rudenį nepasilikti vasaros tarnybose, o vertėju sugrįžti į aukštesniąją mokyklą.

Gen. H. M. Arnold, komanduoiantis Kariuomenės Aviacijos generolas, Vice-Admirolas Randall Jacobs, Laivyno Personalo Viršininkas, U. S. N. ir Leit. Gen. A. A. Vandergrift, Marinių Korpuso Komandantas, išleido pareiškimus berniukams ir mergaitėms prieš kariuomenės amžiaus, paribždami aukštesniosios mokyklos lankymo svarbą nevien tik karinėms pajėgoms, bet ir pokariniam gyvenimui pasiruošti.

Valdžia, susirūpinusi visu milionu nuo karo pradžios sumažėjusiu mokslievių skaičiumi, kooperuojama civilių ir kariuomenės vadų, pradėjo kampaniją įtikinti berniukus ir mergaites aukštesniojo mokslo naudingumu.

Gen. Arnold savo pareiškimė pabrėžė, kad visos karo sritys reikalauja vadų: inžinierių, mokslininkų ir specialistų ir kad po karo jie bus dar reikalingesni, kai mūsų tauta plės savo progresą po visą pasaulį.

„Mes, kariškiai,“ jis pasakė, „raginame visus jaunuosius ir jaunuoles prieš-kariuomenės amžiaus, kurie vasaros metu dirbo karo pramonėje, šį rudenį grįžti į mokyklą. Nors šis darbas ir yra svarbus, bet mokslas turi šiuo atveju pirmenybę. Jūs tinkamiausiai patarnausite savo tėvynei pasižymėdami moksle, nes šis karas nėra tik drąsaus žmogaus karas, — jis yra subegančio žmogaus karas.“

Admirolas Jacobs, pabrėždamas faktą, kad sveikas pamatas matematikoje ir moksle sudaro gerą pagrindą operavimui ir palaimai laivyno įrankių, pasakė:

„Laivynui reikia jaunuolių, su smegenimis, pajęgiančiomis galvoti; su jėga, subegancia kovoti ir valia ištvermei palaikyti. Tai reiškia, kad kiekvienas jaunuolis, jaunesnis nei 17 metų, privalo kaip galima labiau lavinti savo protą ir kūną. Ypatingai tai reiškia, kad jūs, kurie priklausote tai grupei, pašalintumete visas kliūtis sugrįžimui šį rudenį į aukštesniąją mokyklą. Karo metu išplėsta technika tęsis ir plėsis pokariniam periode. Kad jūsų ateitis būtų pasekminga, ko jūs visi norite, privalote kaip galima labiau išnaudoti dabartinę progą pagrindiniam išsilavinimui gauti.“

Gen. Vandergrift, pareiš-

kime prieš-kariuomenės amžiaus berniukams pabrėžė faktą, kad šis, iš visų karų labiausiai specializuotas, karas parodė, jog vien narsumu neužtenka mūšiams laimėti. Narsumas be mokslo reiškia tik pusiau pasiruošimą.

„Jei jūs dirbote fabrike ar ūkyje (farmoje) šią vasarą, gamindami svarbius produktus pergalei pagreitinti, jūs privalote ruoštis sugrįžti atgal į aukštesniąją mokyklą šį rudenį. Mes, Marinių Korpuso nariai, manome, kad dabartiniu metu jūs geriausiai galite patarnauti savo šaliai ir tautiečiams lankydami mokyklą, augindami sveiką protą sveikame kūne.“

„Mes visi ruošiamės kitam mūsų demokratijos šaukimui, kai pergale bus laimėta — dinamiškam šaukimui taikingame pasaulyje įgy-

vendinti tikslą, dėl kurio kariavome.“

„Jūsų tėvynė priklauso nuo jūsų tinkamo pasiruošimo tam šaukimui. Pasiruošę turite būti ir dvasiniai, ir fiziniai ir etiniai.“

OWL

Siuočiamė Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS—Kvietkininkas

Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUODIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISIOS KOPLYCIOS JŪSŲ PATOGUMUI

6812 S. Western Ave., Chicago Telefonas GR0748H 0142

1410 So. 50th Avenue, Cicero Telefonas CIC660 3189

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansinink stoviu priimanas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOŠ LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIOS

Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

Ambulanso Patarnavimas Diens ir Naktį

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS

Phones: Canal 2515 2314 West 23rd Place
Comm. 5765 10756 St. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVICIUS

4248 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS

3219 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 1138 ir 1139

ANTANAS M. PHILIPS

3207 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

URBA Gėlininkai
Gėlės Mylimiems, Vestuvėm, Bankietams, Laidotuvėm, Papuošimams
4180 Archer Avenue
Phone: LAFayette 5800

STOKA TROKAM PADANGU.

Chicagoj yra didelis trūkumas trokų padangų, sako Kainų Administracijos direktorius M. W. Isbell.

Dėlėi stokos padangų 227 trokai liko padėti į šalį, negali jų oporuoti.

Per rugsėjo mėnesį gaus dėl trokų ir busų 2,022 padangų. Jų toli nepakanka nudilusių pamainymui.

Numurė inžinierius Henry M. Waite, 75 metų. Jis buvo patarėju prie Chicagoš subjv budavojimo.

Sisai inžinierius per savo gyvenimą yra atlikęs stebėtinai didelių darbų. Vien Cincinnati, Ohio, pastatė orlaiviam vietą už \$41,000,000.

„Jūsų tėvynė priklauso nuo jūsų tinkamo pasiruošimo tam šaukimui. Pasiruošę turite būti ir dvasiniai, ir fiziniai ir etiniai.“

OWL

Bellwood, Ill.

Chicago Rivet and Machine Co., kuri pirmiau buvo Cicero, dabar yra perkelta į aukščiausias miesto dalis. Dirbtuvė žymiai padidinta, gali sutalpinti apie 500 darbininkų.

Šioj mėnėj dirbama įvairios nitavimo mašinos. Dirbtuvės vedėjo pagelbininku yra Antanas Juncha. Dirbtuvėj yra ADF skyrius. Tačiau daug darbininkų priklauso prie CIO unijos.

Nesenai CIO unijos skyrius padavė reikalavimą į Nacionalę Darbo Santykių Tarybą, jog patvarkytų unijos pasirinkimą perbalsuoti.

Aukščiau minėta taryba patvarkė, jog darbininkai gali perbalsuoti unijos pasirinkimą. Ant baloto bus CIO ir ADF unijos. Balsavimas įvyks rugsėjo 19-tą. J. G.

William Dankus Pasikorė Kalėjime

Pereitą šeštadienį policija sulaukė William Dankų. Sako, jis buvo sulaukęs, skundžiantis žmonai dėl girtuokliavimo.

Pereitą pirmadienį policijos kalėjimo prižiūrėtojas atėjo į Dankus kamara su pusryčiais. Jo nusistebėjimas buvo, jog Dankus negyvas—pasikorė ant kelnių diržo.

Vėlonis buvo 52 m., gyveno su žmona, 2304 Honore St., North Chicago.

KYLA SŪRIO KAINA Vasaros metu sumažėjo sūrio atsarga. Ypač sumažėjo šveciško sūrio atsarga. Nuo rugsėjo 4-tos šio sūrio kaina bus 53c už svarą.

Detroito Kolonna

(Pradžią ant 2-ro puslapio) Vius vėsi reikalai eina gerai. Vienas dalykas mums karais kenkia, tai tulų mūšikų korespondentų negalėjimas išskėti kam nors nekramstėlius. Ypatin gairė peiktina kada tatai daroma iš pavydo.

Tuli žmonės gerai dirba, bet pavydi jei kitas dar geriau dirba. Tai negerai. Bet dar blogiau, kad tuli nieko nedirba ir pavydi tiems, kurie dirba.

Korespondentas turi labai atsakingas pareigas. Jo pareiga perduoti žinias kaip jos yra. Jeigu jam kas nepatinka, jis gali savo nuomonę pareikšti, bet jis negali pakeisti žinių vien tam, kad ką nors pakritikuoti.

Dažnai kyla ginčų iš rašymo vien nugarus. Geriausia dalykas patirti pačiam korespondentui, ypač kur gali kas nors užsigauti raštu.

Detroito žinioms taipgi reikia daugiau žinių kas pas mus dedasi. Kas nori koku klausimu plačiau rašyti, geriausias parašyti straipsnis.

Detroitiečiai korespondentai, mūsų skyrius "Vilnyje" vaidina svarbią rolę. "Vilnis" labiausia Detroito pasiskleidus. Stengkimės tam skyrui juo geriausia pasitarnauti rašinėdami žinias. Vengkimės bereikalingų kritikų ir "smarkavimų."

Bevardis.

Iš Mašinistų Unijos Veikimo

Mašinistų Unijos 50 skyrius (ADF) laikė susirinkimą rugsėjo 1-mą. Susirinkimas įvyko 113 So. Ashland blvd. Skyrius turi apie 4,500 narių, bet į susirinkimą atsilankė tik 100 narių.

Svarstant lokalo reikalus ir pereinant ant naujų sumanymų, buvo iškeltas politinio veikimo reikalas.

Susirinkime dalyvavusieji pasmerkė ne tik republikonus, bet ir reakcinius demokratų, kurie yra balsavę prieš Kilgore bilių. Tas bilius apima socialės apdraudos reikalą. Susirinkime buvo nurodyta, kurie kongresmanai ir senatoriai balsavo prieš Kilgore ir kitus darbininkam naudingus bilius.

Liko nutarta iš Washingtono paimti rekordus reakcinių kongresmanų ir senatorių ir skelbti kaip jie balsavo. Unijos nariai bus supažindinti su tuo, kad jie nebalsojūt už savo priešus.

Taipgi lokalas darbuosis kartu su CIO Politinės Veiklos Komitetu. Tai yra geras reiškinys; darbininkai išmoka politiniai protauti. Iš to bus smūgis pono Green politikai. J. G.

Paraginimas LLD 53 Kuopos Nariams

LDS 53 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks šiandien, rugsėjo 6 d., 7:30 val. vakaro. Visi kuopiečiai privalote dalyvauti. Jau prasidėjo jubiliejinis vėjus. Apie tai bus patiekta susirinkime raportas.

Pagaliau reiks pasitarti ir apie pramogos surengimą mūsų kuopos vardu. Tad prašome visus susirinkime būti, Lietuvos Auditorioj. Valdyba.

LDS 53 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks šiandien, rugsėjo 6 d., 7:30 val. vakaro. Visi kuopiečiai privalote dalyvauti. Jau prasidėjo jubiliejinis vėjus. Apie tai bus patiekta susirinkime raportas.

Labai Gražiai Pasirodė Alice Stephens Singers

Pereitą penktadienį Grant Park Band Shell aikštėj davė labai gražų programą Chicagoos chorai. Jų tarpe buvo lietuvių choras — Alice Stephens Singers.

Šisai choras yra pagarsėjęs ir tarpe amerikoniškos publikos. Jom buvo palikta dainuoti į pabaigą. Na ir dainavo. Iš visų chorų tik šisai buvo išsautas pakartoti. Sodnas užė nuo delnų plojimų.

Ypač publikai patiko "Roman Life," iš operetės "Fortune Teller." Christina Millerutė dainavo solo. Chorui vadovauja Alice Steponavičienė.

Lietuvaitės savo šauniu dainavimu gražiai atkremondavo lietuvių pastangas meno srityje.

Visi chorai padainavę atskirai, paskui dainavo bendrai. Bendras choras susidėjo iš 700 balsų.

Su šiuo programu liko užbaigta Grant Parko programų davimas šį sezoną atvirame ore. S. T.

Keletas Žodžių Apie Uteniškų Klubą

Uteniškų Klubas Labai Gerai Veikia

Cia imuosi parašyti keletą žodžių apie Uteniškų klubą. Pereitam klubo susirinkime, kuris įvyko rugpjūčio 25 d., Vengeliausko salėj, buvo padaryta keli geri nutarimai. Narių susirinkime buvo gražus būrelis. Klubo pirmininkas Putrimas yra gan gabus klubo reikaluose.

Pirmausia reikia prisiminti apie klubo pikniką, kuris neseniai įvyko Dan Smith darže. Piknikas labai gerai nusisekė. Užmokėjus visas išlaidas klubui lieka \$100 pelno.

Dar nutarė vieną pikniką surengti aukščiau minėtoji vietoj rugsėjo 10. Komisija pikniko surengimui yra išrinkta iš moterų.

Buvo skaitytas laiškas nuo Lietuvos Komiteto Roosevelto Išrinkimui. Laišką priėmė ir nutarė prisidėti prie darbo. Komitetas veikia po vadovystę advokato Ch. K. Kal. Išrinkta nuo mūsų klubo komisija dalyvauti konferencijoj dėl Roosevelto išrinkimo. Yra išrinkta J. Paukštis ir J. Pukenis.

Išrinkta kita komisija, tai darbuotis su Lietuvai Pagelbos Teikimo Komitetu. Į komisiją yra išrinkta P. Paukštis ir Sofie Boreišiūtė. Tai labai puikios komisijos dėlei gero darbo.

Uteniškų klubas labai gražiai auga. Prie klubo pastaruoju laiku prisirašė 23 nauji nariai.

Varde klubo komiteto kviečiu visus atsilankyti į klubo rengiamą pikniką ateinantį sekmadienį, rugsėjo 10 Dan Smith darže. Mūs šeiminiškės turės gerų užkandžių, bus muzika šokiams. Žodžių bus smagus pažmonys. D. J. S.

Smithai Aukojo Lietuvos Žmonėm Gelbėti

Indianos Farmeriams Reiktų Paskirti Kvotą

Šiaurini Indianoj yra nemažai lietuvių fermerių. Pastaruoju laiku jų skaičius dar padidėjo, nes dar keletas chicagiečių įsigijo ten farmas.

Man rodos, kad Lietuvai Gelbėti Komitetas nepaskyrė kvotos šiai lietuvių kolonijai, o čia jau yra ir LLD kuopa.

Laikė Labor Day teko lankytis ten—pas Smithus. Visai nekalbinami, Stanley Smithas su žmona paaukojo \$10 pirmiui Lietuvos žmonėms drabužių. Taipgi davė gerų drabužių.

Paraginus, ir kiti aukojo. Jei būtų šiai kolonijai kvota, ji lengvai tai išpildytų.

Chicagietis.

CIVILIAI ŽMONES GAUS DAUGIAU ORINIŲ

Karinė Maisto Administracija paskelbė, jog šiemet orinių derlius geras. Numatoma duoti 8 nuosimčiai daugiau orinių civilianai žmonėms, negu iki šiol tų vaišų atleisdavo.

Alice ir John Gedcus Susilaukė Sūnais

Pereitą šeštadienį, 10:45 val. vakaro, German Deacon's Hospital, Alice Gedcus pagimdė 7 svarų sūnų, prižiūrėjo Dr. Bertash.

Motina ir sūnelis jaučiasi gerai.

Gedcai užlaiko užėgą, 3801 So. Halsted St., kur Alice daugiausiai prižiūri biznį. Gi pats Jonas Gedcus dirba Dodge dirbtuvėje ir yra 733 lokalo Chief Stewart. Jonas daug prisidėjo prie suorganizavimo tos įmonės ir dabar daug dirba pažangiajame sparne.

Kaimynas.

Sulaukė už Lapelių Dalinimą

Kaip žmonės dažnai sako, "Amerikoj yra demokratijs tik ne 10-tame kongresiniame distrikte, iš kurio yra atstovus ponas Church."

Ant demokratų surašo tam distrikte eina prieš Church kandidatas Curtis MacDougall. Pereitą sekmadienį jis ir du Northwesterno Universiteto studentai dalino lapelius apie ateinančius rinkimus. Tas nepatiko vietiniai policijai, kongresmano Church pasekėjai, ir lapelių dalintojus sulaukė.

Po valandos laiko MacDougall ir jo du draugus policija paleido, jiem sutikus rugsėjo 12-tą pasirodyti teisme. Policia sako, jog minėti vyrai sulaukė miesto įstatymą, draudžiantį dalinti lapelius.

10-tas kongresinis distriktas apima Evanstoną, Lake Forest ir kitus kelis mažus miestelius kur turčiai turi savo rezidencijas.

Chicagoj Buvo Juntamas Žemės Drebejimas

Chicagoj žemės drebejimas nepaprastai dalykas. Čia tas labai retai pasitaiko. Pereitą atrandienio rytą, šį savaitę, buvo juntamas žemės drebejimas šiaurinėje miesto dalyje.

Didelis žemės drebejimas buvo pietinėje Kanadoj, pasuk jautėsi vidurvakariuose ir atėjo į Chicago.

Taipgi šisai žemės drebejimas buvęs girdėti Naujojoj Anglijoj Atlantiko pakraščiais.

Labai smarkus drebejimas buvo Cornwall, Kanada. Ten padaryta už \$100,000 nuostolių.

TIK PRODUKCIJOS DAUGINIMAS GALI UŽTIKRINT GERBŪVI

Paul G. Hoffman, Studebaker Corp. prezidentas, kalbėdamas radijo įmoniniukų suvaizvime Palmer House, išdėstė, jog tik produkcijos dauginimas gali užtikrinti gerbūvi.

Hoffman sako, kad turi būti daugiau darbų po karo dėl 7,000,000 darbininkų, kaip tų darbų buvo 1940 m.

Taipgi reikia numatyti, kad mūsų produkcijos išnaša bus 30-35% didesnė, negu buvo 1940 m. Tik tokiose sąlygose galima tikėtis gerlaikio.

Pirkitės Tikietų Komunistų Mitingui Stadiume

Morris Childs

Labai reikšmingas masinis komunistų mitingas—praktalbos—įvyks rugsėjo 21 d., Chicago Stadiume. Pradžią 7:30 val. vakaro.

Šiame mitinge komunistai paminės 25 metus savo organizacijos sukakties ir kartu bus prisirengimas prie ateinančių rinkimų.

Suaugusi atsimena kaip 1919 metais įstajėję Komunistų Partija. Ją puolė Palmeris. Tūkstantis žmonių areštavo. Jis manė sunaikins komunistinį judėjimą.

Kas šiandien žino apie Palmerį, o komunistinis judėjimas auga.

Kiekvieno pažangus, demokratiniai nusiteikisio žmogaus poreigia tam labai reikšmingam

ir iškilmingam mitinge dalyvauti.

Tikiety galite gauti "Vilnies" raštinej.

Nauja Užeiga Bridgeporte

Tel. Victory 5736

Ign. Ragaišiuskas, sav.

GRABER TAVERN

535 W. 32nd St. Geriausias Alus, Vynas, Deginė ir Kitį Gėrimai. J. & J. GRABER, Sav.

RAKSON'S TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET

Ign. Ragaišiuskas, sav.

Nauja, Smagi UŽEIGA BRIDGEPORTCIAMS

Kanados Elus, Vynai, Deginės ir Likeriai. Atsilankę pastenkimisi mūsų patarnavimui.

ATNAUJINKIT SAVO SENUS RAKANDUS

PADAROME KĄP NAUJUS

25% Nuolaida ant visų prieš karą padirbtų daiktų

Mūsų pačių padirbti parol getai su springėmis, arba įstai, senas ar maitras perdirbtas ir padarytas taip kaip naujas. Ant visko autuopytė 25 nuosimūmis — FEBRUARIUS — MARCH

Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY 2310 W. ROOSEVELT ROAD

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LA Fayette 3210 Res. Tel. LA Fayette 0094

Dr. V. A. Šimkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO 744 W. 35th Street

Dr. Strik'olis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue

Dr. T. Dundulis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue

Dr. Bertash 756 West 35th Street

Dr. A. K. Butko LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue

Dr. C. Z. Vezelis DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue

Dr. Marjan S. Swiont GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Ave.

Dr. J. S. O'Connell DENTISTAS 135 S. State St., DENA. 2699

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas

Dr. KARL NURKAT (NURKAITIS) Pritaliko atsakomimui akinus

EXTRA! EXTRA! Permainytas Vardas ir Adress

MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydulikas 3529 S. Halsted Street

UNIŲ VADAI SMERKIA "TRIBUNE" BUVUSI BENDRADARBŲ DONALD DAY

Donald Day, išgarsėjęs "Tribune" buvęs reporteris, iš Berlyno per radiją sklaidžia nacinę propagandą. "Naujienos" labai daug įkvėpimo gaudavo iš to nacių klaidinuko

Chicagojo sužinojimas, kad iš Berlyno žinias—nacinę propagandą—sklaidžia Donald Day, buvęs "Tribune" bendradarbis, šio miesto darbo unijų vadai padarė savo pareikškimus.

Chicagojos Darbo Federacijos vice-prezidentas Anton Johannsen sakė:

"Pasamdymas Donald Day Berlyne duoti per radiją stoti pranešimams parodo, kad ne velti jis 20 metų praleido "Tribune" bei gaudamas patyrimą. Išsilavinęs ir prityrimas įgavęs tam laikraščiui tapo nacių propagandos šaltu."

Samuel Levin, Illinois CIO Tarybos prezidentas pažymė:

"Nėr ko stebėtina, kad "Tribune" buvęs reporteris patamė nacių komentatoriui Berlyne. Tačiau "Tribune" reporterių yra ir padorių žmonių, bet žinoma, jie už pinigų rašo kas įsakom, ir tą kas patiktų Hitleriui."

Ernest DeMaio, Jungtinių Elektros, Radijo ir Mašinų unijos vice-prezidentas, atsiliepė:

"Kongresmanas Stephan Day Visai netoli stovi nuo ano "Tribune" buvusio reporterio Day. Bet leiskite man pasakyti, jog visai netoli ta diena kada jų dainelės bus visos išdainuotos."

Curtis D. MacDougal, demokratų kandidatas į kongresą iš 10-to distrikto, kuris eina prieš kongresmaną Church, apie Day sakė:

"Aš nei kiek nesistebiu, kad Donald Day savo karjeros čikūgą pasiekė kaip nacių komentatorius. Per eilę metų skūnėti juo korrespondencijas, kurios buvo pilnos visokio brudo. Kai visos žiurkės lenda į viengolą, taip Day buvo paskutinė žiurkė į Hitlerio olą."

Al Brazis Chicago Opera Co. Dainininkas

Plačiai išgarsėjęs amerikietis lietuvis dainininkas Algirdas Brazis labai garsiai savo dainavimo talentą augina. Jis yra gerai žinomas šauniu dainavimu ne tik lietuvių tarpe, bet plačiai šio miesto publiškai.

Al Brazis yra priimtas į Chicago Opera Co. dainininkų surašą.

Reikia pasakyti, kad šiais baritonu balsu dainininkas jau du metai atgal užmezgė ryšius su Chicago Opera Co. Tuomet jis tik atsitiktinai dalyvavo, dabar jau įeina į operos dainininkų surašą.

Kita nauja dainininkė bus žinoma operų lankymo publiakai, Mrs. Olga Moser.

Ji ir Brazis šiam sezonui laimėjo kontraktus.

Reikalus Stipriau Laikytis Kainų Lybų

Kainų Administracijos Chicagojos raštinė paskelbė, jog aplinkinių racionalių skyriai prižiūrės, kad krautuvininkai prisilaikytų kainų lybų.

Mat ne visose aplinkinėse už tuos pečius daiktus lygios kainos. Leidžia verslininkams nustatyti maksimum kainas pagal tai kokios kainos buvo toj aplinkėj du metai atgal.

Lietuvių Ex-Mainierių Draugiško Klubo Veikla

Liet. Ex-Mainierių Draugiškas klubas per vasarą madingų nelakė. Po vasaros šilto oro praslinkimo pirmas susirinkimas įvyks rugsėjo 17-tą, 1:30 val. popiet, C. Ukelio svetainėje, 3436 S. Lituanica ave.

Visuotinių susirinkimų pertraukos metu klubo valdyba turėjo keletą posėdžių. Paskutiniuose dviejuose posėdžiuose buvo svarstyta du svarbūs dalykai, kurie susiję su visuomeniniais reikalais, tai Lietuvos šelpimo klausimais ir dabartinių laikų politinis veikimas.

Klubas nuo pradžios gyvenimo visuomet rėmė tuos dalykus, kurie liečia visuomenės gerovę ir darbininkų reikalus.

Tai ir šiame momente, kada jau nacių yra grūdami lauk iš mūsų Tėvynės Lietuvos, nieko nelaukiant buvo suaukas platus klubo valdybos susirinkimas ir ten liko paskirta \$25.00 dėl nupirkimo šiltų drapanų karu nukentėjusiems. Apart to, liko įgaliota biznio komisija, P. Russell, J. Zitkienė ir Bendaugis veikti dėl surengimo pikniko Lietuvos žmonių sušelpimui. Piknikas įvyko Lepos darže rugpjūčio 6-tą.

Pavieniai klubo nariai yra suaukoję \$11.25, J. Petrauskas aukojo \$5.00. Po vieng dolerį aukojo, Dan Smith, J. Gudelevičius, M. Girm, G.M. Černauskas, K. Delnevičius, ir J. Vanagas. Mr. Balčianus 25c. Viso aukų sudarėms dėl Lietuvos žmonių \$76.25.

Visi klubiečiai nepamirškite, kad sekantis susirinkimas įvyks rugsėjo 17-tą. Visi klubo nariai dalyvaukite, ateiškite kartu su naujais nariais.

Cicero Žinios

Ciceriečių Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovės piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 10 d., Liberty Grove, Willow Springs, Ill.

Bendrovės piknikas bus įvairus, nes programoje pildymė dalyvauja Laivės Kanklių Mišrus Choras, taipgi ir Miko Batučio geras orkestras.

Jūreivio motina gyvena 4635 S. Hermitage ave.

Nepamirškite Ateinančio Šeštadienio

Daugelis yra pasižadėję duoti kraujo Raudonajam Kryžiui. Štai jau suorganizuota 7-ta kraujo davėjų grupė ir jai paskirtas laikas iš Raudonojo Kryžiaus rugsėjo 9 d., 2:15 val. po pietų.

Prašau visų būti "Vilnius" svet., 3116 So. Halsted st., rugsėjo 9 dieną, kaip 1 val. po pietų ir kartu vyksime į kraujo ėmimo skyrių.

Kurie dar neužsiregistravote, galite dabar padaryti, pašaukite L. Matuzienę, Laif, 8459.

Nereikia aiškinti, kad visi supranta kaip svarbu šiuo kartu aukoti kraujo Raud. Kryžiui dėl mūsų karių. L. Matuzienė.

Smagus Buvo Radijo Klubo Piknikas

Pereitą sekmadienį, Justice Parke, įvyko Kultūros ir Meno Klubo metinis piknikas. Žmonių buvo vidutiniai. Dalyviai labai smagiai praleido laiką.

Kada pasitaiko dvi šventos dienos, tai visuomet daug miestiečių išvažiuoja į laukus ir piknikuose tiek svečių nesilanko.

Apie 7-tą val. vakaro radijo programų vedėjas, J. P. Stančikas, pakvietė publiką rinktis prie salės priekio iš klausymui programo. Pirmininkas, taręs kelis žodžius, perstatė dainuoti Moterų Kultūros Chora, vadovybę Alice Stepanovičienės. Choras padainavo keletą gražių dainų.

Buvo garsinta, kad dainuos LKM Choras, bet nekurie dainininkai ir dainininkės nesusirinko, nes buvo išvažiavę atostogų, tai choras neįstojo dainuoti.

V. Andriulis pasakė reikšmingą prakalbą apie šių dienų svarbesnius įvykius, ypač įvykius iš karo lauko. Bendrai piknikas gerai nusikėmė dvasiniai ir materialiai.

Dalyvis.

Leitenantas A. A. Katauskas

Pereitą šeštadienį "Vilnius" įstajioje apsilankė S. Tenikaitienė, jos duklė Mrs. F. Star ir sūnus aviacijos leitenantas Antanas Katauskas. Su maloniais svečiais gražiai pasikalbėta. Leitenantas A. Katauskas buvo atskridęs iš Louisianos.

Sūnus tuoj turėjo grįžti savo tarnybos vieton, o Stel-la Tenikaitienė grįžo į savo farmą, netoli Gillespie, Ill.

Tenikaiciai yra šaunūs vilniečiai. S. Tenikaitienė įteikė \$2 "Vilnius" reikalams.

JŪREIVIS BOUISIS SŪZEISTAS

Karo Departamento skelbia, kad 13 čikageičių liko sužeista karo veiksmuose. Jų tarpe sužeistas jūreivis Ray Bovshis-Bousis.

JŪREIVIO MOTINA GYVENA 4635 S. HERMITAGE AVE.

Gerai Pavyko Piknikas Rockforde

L. Pruseika ir J. Misevičius, sugrįžę iš rockfordiečių pikniko, kuris buvo rengiamas "Vilnius" naujai, pasakoja, kad piknikas labai gerai pavyko kaip materialiu, taip ir dvasiniu atžvilgiu. Žmonių buvo daug. Rockfordiečiai draugai ir draugės puikiai pasidarbovo.

Buvo ir svečių iš Chicago, iš Beloit, Wis., ir Madison, Wis.

Apie pikniką praneš patys rockfordiečiai.

NAUJI PARALYZIUM SUSIRGIMAI

Užvakar užregistruota keturi nauji paralyzių susirgimai. Viso apskrityje nuo šių metų pradžios buvo 74 susirgimai. Chicagojos mieste užregistruota 33 susirgimai.

Cook apskrityje nuo naujų metų iki pereinimo trečiadienio 107 jaunuolių sirgo paralyziūm.

Pernai per tą laiką buvo 330 susirgimai.

Jei pasipiktinę Karinės Paskolos Boną greitai ji išmainyti į pinigų, tik pats save nusiskriaus.

UŽRVIECIAMĖ SUSIPAZINTI CHRISTINE'S TAVERN 3203 So. Halsted St. NECTAR ALUS SKAUNIS VYNAS NAMINIAI IR IMPORTUOTI LIKERIAI CHRISTINE YURKUS Savininkė

Anna-James Tavern

3415 So. Halsted St.

Kingsbury Alus Geri Cigarai Skanus Vynas ir Degtinė JAMES JANULEVICIA IR ANNA BAGDONAS, Sav.

JOS. F. BUDRIK

Inc. 3241 S. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CALumet 7287

Didelė krautuvė Rakan-dų, Jewely, Rekordų, ir Radio, baltame name. Visi departantai po vienu stogu.

Budriko Radio Valandos: WCFL—1000 K. Nėdėlios vakare nuo 9:30

WHFC—1450 K. Ketvergo vakare nuo 7:00

HELP WANTED—MEN HELP WANTED—WOMEN BUDAVOKITE B-29 Inžinus VYRŲ IR MOTERŲ BUDAVOTI MASINAS Gera Pradinė Mokestis Ateikite pasitarti nuo 8:30 ryto iki 5:00 popiet. Nėdėdieniais nepriimame

SMULKIŲ ĮRANKIŲ DESIGNERIU TOOL IR GAUGE INSPEKTORIŲ ELECTRICAL DRAFTSMEN CUTTER GRINDERS OVEN TENDERS TOOL MAKERS — PLATERS BENCH HANDS PATTEN MAKERS ELECTRICAL ENGINEERS ENGINE TEST OPERATORS PLANT PROTECTION GUARDS PRODUCTION MACHINE OPERATORS

DODGE CHICAGO PLANT DIVISION OF CHRYSLER CORP. 7401 S. Cicero Avenue

HELP WANTED—MEN Reikia Darbininkų Labai Svarbi Industrija Reikalauja

Moterų

DRILL PRESS OPERATORIŲ MILLING MACHINE OPERATORIŲ TURET LATHE OPERATORIŲ

5 VAKARUS Į SAVAITĘ Machine ir Bench Work

Dienujų Darbu Kreipkitės

MINNEAPOLIS HONEYWELL

4737 W. DIVISION ST. REIKIA DZENITORIŲ IR DZENITORKŲ Turime Keletą Gery Vėjų Reikalinga Patyrimas CHICAGO TITLE & TRUST CO. 69 W. Washington St.

Reikia Moterų

Lengvam Darbui Dirbtuvė

Vietiniai Pranešimai

CICERO Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovės piknikas įvyks rugsėjo (Sept.) 10 d., Liberty Grove, Willow Springs, Ill. Piknikas su serijomis, ams kurių yra vėrinę prain. Visu praeime pliatinti serijas ir gražinti stūps pikniko. (6c) Rengėjai.

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133-37 S. Halsted St. VICTORY 6172

VALDYBA IR DIREKTORIAI: GEO. M. CHERNIAVICIUS, Pirm. JONAS JAKA, Vice-Pirm. A. KAULIŠAS, Rašt. JOE BALCHUNAS, Id. A. K. VALIUKAS, Koresp. J. P. VARKALA P. P. KILIS PAULI PIETRAITIS R. IVASKEWICH AUDITORIJOS TAVERN

dabar yra Direktorių tvarkoma, todėl norintys randa-voti Auditorijų kreipkitės į Auditorijos Tavern, 3137 S. Halsted St., arba Telefonuokite VICTORY 6172.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas yra stipriausia pašėpini organizacija.

JIESKAU PASIRENDUOT ARBA PIRKT 5 ar 6 kambarių namą Irving Park apšilinėli. Praneškite greitai: "Vilnius", 3116 So. Halsted St. Tel. VICTORY 7323-7326.